

Rolnummer : 139
Arrest nr. 17/89 van 28 juni 1989

A R R E S T

In zake : de vordering tot schorsing van de artikelen 49 en 50 van de programmawet van 30 december 1988, ingesteld door de "Beroepsvereniging der Belgische en Buitenlandse Verzekeringsondernemingen Werkzaam in België" en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters E. GUTT en J. DELVA,
en de rechters J. SAROT, I. PETRY, J. WATHELET, D. ANDRE, F. DEBAEDTS,
L. DE GREVE, K. BLANCKAERT, L.P.SUETENS, M. MELCHIOR en H. BOEL,
bijgestaan door de griffier H. VAN DER ZWALMEN,
onder voorzitterschap van voorzitter E. GUTT,

wijst na beraad het volgend arrest :

I. ONDERWERP VAN DE VORDERING

Bij verzoekschrift van 16 mei 1989, aan het Hof verzonden bij op 17 mei 1989 ter post aangetekende brief, ter griffie ontvangen op 18 mei 1989, vorderen

1° De "Beroepsvereniging der Belgische en Buitenlandse Verzekeringsondernemingen Werkzaam in België", afgekort B.V.V.O., beroepsvereniging, met zetel te 1040 Brussel, de Meeûssquare 29, vertegenwoordigd door haar directieraad;

2° de naamloze vennootschap "A.G. 1830 - Belgische Maatschappij van Algemene Verzekeringen", verzekeringsmaatschappij met zetel te 1000 Brussel, Emile Jacqmainlaan 53, ingeschreven in het H.R.B. onder het nr. 345.622, vertegenwoordigd door haar zaakvoerder, de Heer V. CROES, bestuurder directeur-generaal;

3° de naamloze vennootschap "d.k.v. International", verzekeringsmaatschappij met zetel te 1210 Brussel (Schaarbeek), Ginestestraat 7, ingeschreven in het H.R.B. onder het nummer 387.896, vertegenwoordigd door haar raad van bestuur;

4° de naamloze vennootschap "Assubel-Leven", verzekeringsmaatschappij met zetel te 1000 Brussel, Lakensestraat 35, ingeschreven in het H.R.B. onder het nr. 574, vertegenwoordigd door haar raad van bestuur;

5° de naamloze vennootschap "Assurantie van de Belgische Boerenbond", afgekort A.B.B., verzekeringsmaatschappij met zetel te Leuven, Minderbroedersstraat 9, ingeschreven in het H.R.B. onder het nr. 121, vertegenwoordigd door haar raad van bestuur; de vernietiging van de artikelen 49 en 50 van de programmawet van 30 december 1988, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 5 januari 1989.

Verzoekers hebben bij hetzelfde verzoekschrift de schorsing gevorderd van voormelde wettelijke

bepalingen.

II. DE RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 18 mei 1989 heeft de voorzitter in functie conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof de leden van de zetel aangewezen.

Op 29 mei 1989 hebben de rechters-verslaggevers I. PETRY en L. DE GREVE het advies uitgebracht dat er ten deze geen toepassing dient te worden gegeven aan de artikelen 71 en 72 van voormelde organieke wet.

Die adviezen zijn overgenomen in het proces-verbaal, dezelfde dag opgemaakt door voorzitter E. GUTT.

Conform punt 2 van de richtlijn van het Hof van 14 februari 1989 heeft het Hof, in de raadkamer bijeen, bij beslissing van 30 mei 1989 beslist dat de terechtzitting voor de behandeling van de vordering tot schorsing op 13 juni 1989 diende te worden vastgesteld, en heeft het de voorzitter gelast daartoe een beschikking te nemen met opgave van de termijn waarover de overheden beschikken om hun schriftelijke opmerkingen ter griffie te doen toekomen.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft voorzitter E. GUTT de terechtzitting op 13 juni 1989 te 15 uur vastgesteld en gezegd dat de overheden vermeld in artikel 76, § 4, van de organieke wet op het Hof hun schriftelijke opmerkingen tot en met donderdag 8 juni 1989 ter griffie konden doen toekomen.

Van die beschikking is aan voormelde overheden en verzoekers kennis gegeven bij op 31 mei 1989 ter post aangetekende brieven, op 1 en 2 juni 1989 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Bij beschikking van 7 juni 1989 heeft voorzitter E. GUTT de zaak aan het Hof in voltallige zitting voorgelegd.

De Ministerraad heeft een observatienota doen toekomen bij op 7 juni 1989 ter post aangetekende brief, op 8 juni 1989 ter griffie ontvangen.

Ter openbare terechtzitting van 13 juni 1989 :

zijn verschenen :

- Mr. J. PUTZEYS en Mr. A. VERRIEST, advocaten bij de balie te Brussel, voor de vijf verzoekende partijen;
- Mr. J.-L. FAGNART en Mr. J.Fr. NEURAY, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel;
- hebben de rechters-verslaggevers PETRY en DE GREVE verslag uitgebracht;
- zijn voormelde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 62 en volgende van de organieke wet van 6 januari 1989, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. IN RECHTE

A.1.1. De verzoekende partijen voeren één middel aan, bestaande uit drie onderdelen, dat steunt op de schending van artikel 6 van de Grondwet.

Volgens het eerste onderdeel beogen de artikelen 49 en 50 enkel de particuliere verzekeringsmaatschappijen en niet de landsbonden van ziekenfondsen, hun verbonden en primaire maatschappijen.

Volgens het tweede onderdeel beogen die bepalingen enkel de verstrekkers van en de rechthebbenden op extra-legale, en niet de verstrekkers van en de rechthebbenden op legale voorzieningen.

Volgens het derde onderdeel tenslotte beogen die bepalingen onder de verzekeringscontracten met als doel extra-legale verstrekkingen enkel de contracten van verzekering voor hospitalisatie en niet de contracten die andere extra-legale verstrekkingen tot doel hebben.

A.1.2. Om van het bestaan te doen blijken van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat zou kunnen worden berokkend, wijzen verzoekers erop dat de sinds 1 januari 1989 van kracht zijnde bestreden bepalingen niet op de landsbonden van ziekenfondsen en op hun verbonden en primaire maatschappijen van toepassing zijn, terwijl alle andere instellingen die de verzekering voor hospitalisatie beoefenen wel aan die bepalingen onderworpen zijn.

A.2.1. Wat de ontvankelijkheid betreft is de Ministerraad van oordeel dat het verzoekschrift tot vernietiging niet-ontvankelijk moet worden verklaard en de vordering tot schorsing moet worden verworpen omdat de artikelen 49 en 50 van de programmawet vóór de bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989 in werking zijn getreden en in het verzoekschrift enkel schending van artikel 6 van de Grondwet wordt aangevoerd.

A.2.2. Wat de voorwaarden bedoeld in artikel 20, 1°, van de organieke wet op het Arbitragehof betreft vecht de Ministerraad allereerst de ernst van het aangevoerde middel aan. Volgens zijn nota kan de inhouding bedoeld in artikel 49 niet als discriminatoir worden aangemerkt op gevaar af dat "het gehele mechanisme voor de inning van de R.I.Z.I.V.-inkomsten, integraal opgevat, op losse schroeven wordt gezet"; zeer subsidiair, aannemend dat wel een differentiatie wordt gemaakt, is de Ministerraad van oordeel dat verzoeker zelf de verantwoording en het objectieve karakter ervan erkent; het middel mist derhalve feitelijke grondslag.

Anderzijds is de Ministerraad van oordeel dat geen enkel bestanddeel van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat uit de onmiddellijke uitvoering van de bestreden bepalingen zou voortvloeien aangetoond is.

In de nota van de Ministerraad wordt het bestaan van een nadeel betwist. Volgens de Ministerraad voeren de bestreden bepalingen geen onderscheid in tussen de particuliere verzekeringsmaatschappijen, de Z.I.V.-instellingen en de buitenlandse maatschappijen die in België conform het Europees recht verstrekkingen verlenen; bovendien wordt de bewering dat het R.I.Z.I.V. in geval van latere

vernietiging door het Hof de onrechtmatig geïnde bedragen niet zou terugbetalen, door de Ministerraad als "ongegrond en onaanvaardbaar" aangemerkt; ten andere zou naar die zienswijze geen rekening zijn gehouden met het voorzienbare optreden van de overheden die toezicht houden op het R.I.Z.I.V.

De Ministerraad betwist vervolgens de ernst van het beweerde nadeel, dat verzoekers op 100 miljoen ramen, en wijst erop dat die bewering niet is gestaafd.

Met verwijzing naar 's Hofs arrest nr. 33 van 29 januari 1987 betwist de Ministerraad tevens dat de inning van een bijdrage als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan worden aangemerkt.

In de nota van de Ministerraad wordt er tenslotte op gewezen dat het ernstig nadeel uit de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepalingen moet voortvloeien : het verzoekschrift is echter pas op 17 mei 1989 ingediend, terwijl de wet op 5 januari 1989 is bekendgemaakt.

Dientengevolge verzoekt de Ministerraad het Hof de vordering tot schorsing niet-ontvankelijk of althans ongegrond te verklaren.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.1. Uit artikel 21 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof blijkt dat een vordering tot schorsing niet kan worden ingesteld dan tegelijk met het annulatieberoep of nadat reeds een annulatieberoep is ingesteld. De vordering tot schorsing is derhalve ondergeschikt aan het beroep tot vernietiging. Daaruit volgt dat de ontvankelijkheid van het annulatieberoep reeds bij het onderzoek van de vordering tot schorsing dient te worden betrokken.

De Ministerraad werpt op dat het annulatieberoep niet ontvankelijk is omdat het enige middel waarop het stoelt niet ontvankelijk zou zijn.

Tot staving van het annulatieberoep wordt enkel schending aangevoerd van artikel 6 van de Grondwet .

Volgens de Ministerraad kan deze schending ter zake niet op een ontvankelijke wijze worden aangevoerd omdat de aangevochten wetbepalingen, nl. de artikelen 49 en 50 van de programmawet van 30 december 1988 in werking zijn getreden voor de bijzondere wet van 6 januari 1989 die de annulatiebevoegdheid van het Arbitragehof heeft uitgebreid tot o.m. de toetsing aan artikel 6 van de Grondwet.

Het gaat hier in werkelijkheid om een exceptie van onbevoegdheid *ratione temporis*.

Artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof dat, met toepassing van artikel 107ter van de Grondwet herzien op 15 juli 1988, de bevoegdheid van het Arbitragehof heeft uitgebreid tot de toetsing aan de artikelen 6, 6bis en 17 van de Grondwet, is in het Belgisch Staatsblad van 7 januari 1989 bekendgemaakt en op 17 januari 1989 in werking getreden.

Het Hof is bevoegd om kennis te nemen van een beroep tot vernietiging wegens schending van de artikelen 6, 6bis en 17 van de Grondwet dat na 17 januari 1989 wordt ingesteld tegen een rechtsnorm die vóór die dag in werking is getreden. Daarbij moeten de voorwaarden tot ontvankelijkheid van het annulatieberoep, met name de termijnvoorwaarde, zijn vervuld, wat ten

deze niet wordt betwist.

De exceptie kan niet worden aanvaard.

Ten aanzien van de vordering tot schorsing

B.2. Artikel 49 van de programmawet van 30 december 1988 voegt aan de inkomsten van de Z.I.V. toe "de opbrengst van een bijdrage op de premies of van een inhouding verricht op de extra legale verstrekkingen inzake verzekering voor hospitalisatie ten behoeve van de rechthebbenden" van de wet van 9 augustus 1963 op de Z.I.V.; het artikel machtigt bovendien de Koning ertoe om bij in Ministerraad overlegd besluit de toepassingsmodaliteiten van die bepaling vast te stellen.

Artikel 50 wijst de aldus in het leven geroepen bijkomende inkomsten aan de sector gezondheidszorg van de Z.I.V. toe.

B.3. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

1° de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;

2° de onmiddellijke toepassing van de bestreden wet moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Ter beoordeling van de tweede voormelde voorwaarde bepaalt artikel 22 van dezelfde wet bovendien : "De vordering bevat een uiteenzetting van de feiten waaruit moet blijken dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen".

B.4. Om het moeilijk te herstellen ernstig nadeel aan te tonen, voeren de verzoekers aan dat de heffing van een bijdrage op de premies voor hospitalisatieverzekering de in artikel 49 van voornoemde programmawet beoogde instellingen een financiële en administratieve last oplegt waarvan het bedrag kan worden geraamd op honderd miljoen frank per jaar.

Die bijkomendekosten zouden tevens van die aard zijn dat de concurrentie met de niet in artikel 49 bedoelde Belgische instellingen en met de buitenlandse verzekeringsmaatschappijen erdoor wordt vervalst.

Tenslotte wijzen verzoekers erop dat, mocht het Hof de bestreden bepalingen vernietigen, zijn arrest enkel ten gevolge zou hebben dat het een schuldvordering ten aanzien van het R.I.Z.I.V. zou doen ontstaan, waarvan de inning zeer onzeker zou zijn gelet op de immuniteit van tenuitvoerlegging die het R.I.Z.I.V. in zijn hoedanigheid van publiekrechtelijke rechtspersoon geniet.

B.5. De verzoekende partijen voeren enkel klemmend feitelijk element aan tot staving van hun stelling dat de financiële lasten globaal op honderd miljoen frank per jaar worden geraamd.

Evenmin wordt door hen ten genoegen van recht aangetoond hoe en in welke mate de onmiddellijke uitvoering van de bestreden wetsbepalingen tot verstoring van de concurrentie zou kunnen leiden.

Tenslotte kunnen een weigering van het R.I.Z.I.V. om een beslissing in rechte na te komen of

eventuele moeilijkheden bij de tenuitvoerlegging niet aannemelijk maken dat een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou dreigen te ontstaan.

B.6. Derhalve is het irrelevant dat het Hof de toelaatbaarheid onderzoekt van een collectief en globaal geraamd nadeel : het Hof kan volstaan met de vaststelling dat de verzoekende partijen niet het bewijs leveren van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat zou kunnen voortvloeien uit de beweerde discriminatie waardoor de artikelen 49 en 50 van de programmawet van 30 december 1988 zouden zijn aangetast.

B.7. Aangezien de twee voorwaarden bedoeld in artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 cumulatief zijn en niet vaststaat dat een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan worden berokkend dient de andere voorwaarde volgens welke de middelen die worden aangevoerd ernstig moeten zijn, niet te worden onderzocht.

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

verwerpt de vordering tot schorsing van de artikelen 49 en 50 van de programmawet van 30 december 1988.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof ter openbare terechtzitting van 28 juni 1989.

De griffier,

De voorzitter,

H. VAN DER ZWALMEN

E. GUTT